

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/80/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116214540
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116214540.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobkyne: M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. M. XXX, XXX XX W., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 300,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 19Csp/15/2016-49 zo dňa 12.02.2018, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 300,- eur v súvislosti s porušením práva, ktorého sa úspešne domohla v konaní vedenom na Okresného súdu Prešov sp.zn. 15C/40/2014. Súd určil, že poplatok vo výške 215,75 eura, ktorý dojednáva žalovaný so spotrebiteľmi, spočívajúci v možnosti odkladu splatnosti maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, je neprijateľnou zmluvou podmienkou a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 215,75 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 300,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, zároveň priznal žalobkyni voči žalovanému nárok náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

4. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že dňa 04.02.2014 podala žalobkyňa na súde žalobu o určenie neprijateľnosti poplatku a vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá sa viedla pod sp. zn. 15C/40/2014. Súd v konaní posúdil celú konštrukciu služby odkladu splátok a odplaty za ňu, ako je definovaná v č.I.

8 zmluvy, za neprijateľnú, výrazne zhoršujúcu postavenie spotrebiteľa - žalobkyne ako neprijateľnú, v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, aj neplatnú. Podľa dojednaní si žalovaný odplatu vyúčtoval v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či žalobkyňa bude mať o takúto „službu“ záujem, alebo nie, resp. či jej táto bude poskytnutá, alebo nie (na jej poskytnutie nemá dlžník podľa zmluvného dojednaní právny nárok) a odmena ako taká je neprimerane vysoká, keď suma 215,75 Eur dosahuje takmer výšku súčtu troch splátok (3 x 80,37 Eur = 241,11 Eur), ktoré môžu byť odložené. Takáto dohoda spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa. Úhradou poplatku došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne, preto bol žalobkyňou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v požadovanej výške 215,75 Eur dôvodný.

5. Dňa 07.10.2014 podala žalobkyňa voči žalovanému žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku sp. zn. 337/06/14 s návrhom na odklad vykonateľnosti rozhodnutia a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve č. 8300051068 bod 8.4., ako aj dohody o poskytnutí služby. Vec sa viedla pod sp.zn. 29C/350/2014. Rozsudkom č. k. 29C/350/2014-52 zo dňa 26.02.2016 súd zamietol návrh na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku vydaného Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným spoločnosťou Slovak arbitration court, s.r.o. so sídlom Križna 56, 821 08 Bratislava, zn.: 337/06/14 z 13.8.2014, rozhodcovský rozsudok zrušil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená vo formulárovej podobe, ktorú predkladal žalovaný spotrebiteľom a táto nemohla byť individuálne dojednaná, keďže jej obsah spotrebiteľ ani ovplyvniť nemohol a dopĺňali sa len údaje o spotrebiteľovi s uvedením jeho mena, bydliska a dátumu narodenia. Veriteľ mohol na základe rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu a tak vylúčiť z prejednaní všeobecný súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber rozhodcovského súdu spočíval na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh, ktorý v zásade iniciuje práve veriteľ. Ten zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy a jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Keďže ide o zmluvné dojednanie majúce charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neplatná, bol naplnený zákonný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle ust. § 40 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014 ako aj ust. § 40 ods.1 písm. a) bod 1. citovaného zákona v znení účinnom od 01.01.2015. Dôvodnosť zrušenia rozhodcovského rozsudku bola daná aj z dôvodu porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Keďže zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 27.09.2012, vrátane zmluvného dojednaní v bode 8. dohody o poskytnutí služby odkladu splátok úveru, je absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je vylúčené, aby súd posudzoval neprijateľnosť zmluvných podmienok absolútne neplatného právneho úkonu pre ich rozpor s ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd žalobu v uvedenej časti ako nedôvodnú zamietol.

6. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd zohľadnil sociálny status žalobkyne ako osoby neznalej práva, jej osobné pomery, spočívajúce v tom, že v čase uzavretia zmluvy bola krajčírkou, ktorá žila so svojou starou matkou v starom rodinnom dome a starala sa sama o zabezpečovanie potrieb rodiny. Potrebovala však finančné prostriedky na zakúpenie darľingu - veci, ktorá je bežnou vecou v domácnosti a nezabezpečuje žiadny nadštandard, ale nevyhnutnosť pre zabezpečenie starostlivosti o starú chorú matku. Keďže nemala finančné prostriedky, uzavrela zmluvu o úvere so žalovaným, za úzerej úrokovej sadzby vo výške 70,01%.

7. Pokiaľ sa teda žalobkyňa domáha primeraného finančného zadosťučinenia v súvislosti s porušením jej práva spotrebiteľky, vysloveného rozsudkom vo veci 15C/40/2014, súd poukázal na tú skutočnosť, že samotný úzerej úrok v takej výške, aký žalovaný od žalobkyne požadoval je v hrubom rozpore s dobrými mravmi a nemôže požívať ochranu právnym vzťah založený na nemravnom obchode s chudobou, ako to už bolo judikované ustálenou praxou súdov, ktoré rozhodovali o takýchto úzerej úrokoch.

8. Ak žalobkyňa požaduje za porušenia svojho spotrebiteľského práva finančné zadosťučinenie vo výške 300,- eur, súd ho považoval, vzhľadom na okolnosti prípadu, za primerané a jej nároku v celom rozsahu vyhovel.

9. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. §§ 255 a 262 Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa mala vo veci plný úspech, preto jej súd priznal voči žalovanému nárok na 100% náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania žalovaného

10. V zákonom stanovenej podal proti rozsudku odvolanie žalovaný z dôvodu nesprávneho záveru súdu o vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie. Z rozhodnutie nevyplýva o aké porušenie spotrebiteľského práva sa jedná, ani na základe akých skutočností dospel súd k záveru o výške primeraného finančného zadostučinenia. Zákonná úprava nepriznáva primerané finančné zadostučinenie spotrebiteľovi len preto, že uplatnil nejaké právo, ale len vtedy, ak úspešne uplatnil porušenie práva ustanoveného na ochranu spotrebiteľa, navyše žalobná požiadavka výšky finančného zadostučinenia je neprimeraná. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať žalovanému právo na náhradu trov 100% trov právneho zastúpenia, zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

11. Žalobkyňa sa k doručenému odvolaniu žalovaného písomne nevyjadřila.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

13. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/372/>> o priestupkoch v znení neskorších predpisov. (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) alebo osobitnými predpismi. Samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

14. Inštitút primeraného zadostučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spája inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušľým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobkyni a ktorým žalobkyni spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu. A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou.

15. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne posúdil splnenie zákonných podmienok pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na úspešné uplatnenie porušenia spotrebiteľských práv žalobkyne v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 15C/40/2014, v rámci ktorého súd nielenže zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni vo výške 215,75 eur, ale zároveň aj vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, používanej žalovaným ako dodávateľom vo vzťahu k širokému okruhu spotrebiteľov.

16. Vyššie uvedené však nebolo jediným úspešným prípadom uplatnenia porušenia spotrebiteľských práv. Žalovaný neprijateľnú zmluvnú podmienku použil aj v prípade rozhodcovskej zmluvy, ktorou sa mu podarilo vylúčiť pôsobnosť všeobecných súdov a spotrebiteľku vystavil rozhodcovskému konaniu pred ním určeným rozhodcovským súdom, ktorý v konečnom dôsledku porušil všeobecne záväzné predpisy na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa však domohla zrušenia vydaného rozhodcovského rozsudku v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 29C/350/2014.

17. Žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve, a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností stanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa, má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom, zodpovedá.

18. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľ sa viacnásobne úspešne domohla porušenia spotrebiteľských práv voči žalovanému, uplatnená odvolacia námietka nepreukázania vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola absolútne neopodstatnená. Navyše, ak súd vyslovil neprijateľnosť zmluvných podmienok, osobitne upravených v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, určených na ochranu spotrebiteľa, za pravdu nemožno dať žalovanému v tvrdení, že v prejednávanom prípade nebolo úspešné uplatnené porušenie spotrebiteľských práv.

19. Čo sa týka výšky priznaného finančného zadosťučinenia, súd prvej inštancie správne vyhodnotil dojednanú úrokovú sadzbu úveru vo výške 70,01% ako úžernú, rozpornú s dobrými mravmi. Životná situácia prinútila žalobkyňu k požičaniu si finančných prostriedkov, to však nemravne využil žalovaný, ktorý v očakávaní neprímerane vysokej odplaty zneužil sociálnu situáciu žalobkyne. Takéto konanie je však v demokratickej spoločnosti, uznávanej hodnoty čestného života, neprípustné.

20. Nad rámec odôvodnenia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že pri úvahe súdu o výške primeraného finančného zadosťučinenia, je rozhodujúcim kritériom rovnako výška bezdôvodného obohatenia, ktoré sa žalovaný snažil získať na úkor žalobkyne, z neplatne dojednanej neprijateľnej zmluvnej podmienky - dohody o poskytnutí služby za odklad splátok. V tejto súvislosti odkazuje odvolací súd na svoju rozhodovaniu prax, vyjadrenú napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/23/2017 zo dňa 24.8.2017, z obsahu ktorého vyplýva: „Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy hrozacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 771,- eur“.

21. Ak teda sa žalobkyňa v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 15C/40/2014 úspešne domohla vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 215,75 eur, je spravodlivé, aby táto suma predstavovala základ primeraného finančného zadosťučinenia. Do popredia však vystupuje skutočnosť, že žalobkyňa svojim konaním prispela k zlepšeniu verejného života, a to tým, že sa úspešne domohla určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, používanej dodávateľom na vopred pripravenej formulárovej zmluve, ktorou dochádzalo k hrubej nerovnováhe zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa. Je zásadou, že dodávateľ vystupuje v právnych vzťahoch so spotrebiteľom v dominantnom postavení, to však nesmie slúžiť na zneužívanie spotrebiteľov ako osôb neznalých práva, v dôsledku čoho sa títo zaviazajú k plneniu absurdných zmluvných povinností (viď napr. úhrada poplatku za službu odkladu splátok, ktorého výška bezmála dosahovala súčet sumy odkladaných splátok).

22. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že suma finančného zadosťučinenia vo výške neoprávnene získaného bezdôvodného obohatenia (215,75 eur) nie je postačujúca. Zohľadňujúc stresové vypätie, ktoré podstúpila žalobkyňa iniciovaním súdnych konaní, brániac svoje spotrebiteľské práva z postavenia slabšej zmluvnej strany, ako aj prínos týchto konaní v demokratickej spoločnosti, je dôvodné uplatnenému nároku žalobkyne vyhovieť v plnom rozsahu. Len takýmto spôsobom bude naplnená kompenzačná funkcia finančného zadosťučinenia, rovnako tak sankčne odradí žalovaného v pokračovaní nemravného zneužívania právnej neznalosti spotrebiteľov.

23. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnej žalobkyni. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyni z obsahu spisu žiadne trovy nevplyvajú, ich náhrada jej nebola priznaná.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).